

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejemnik:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta : 13, —
četrti : 6, 50
mesec : 2, 20

V upravnistvu prejemnik:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta : 10, —
četrti : 5, —
mesec : 1, 70

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Naročnine in inserate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17

Izhaja vsak dan, izven
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 197.

V Ljubljani, v četrtek 29. avgusta 1901.

Letnik XXIX.

Volivno gibanje.

Shod v Vipavi.

Poroča se nam še z druge strani: Bo-
žič in Tavčar sta bila sklicala na dan 25.
t. m. s posebnimi povabili vse vipavske li-
beralce v trg, da bi jih s svojimi sladkimi
besedami in obljubami potrdila za dan vo-
litve. Liberalci pa, ponižni hlapci liberalnih
mogotcev, niso prišli le sami, ampak pripe-
ljali so seboj tudi posle in sinove in ženske
ter več družih nevolilcev, samo da je bilo
več glav, češ, saj Božič in Tavčar ne po-
znata, kdo je volivec ali ne.

Ko bosta pa videla veliko glav, bosta
vesela in dala vsem za pijačo. Niso se pre-
meteni liberalci motili. Plačala sta omenjena
kandidata za 3 hl vina in pili so fantje. —
Gotovo je bilo kake 2 tretjini nevolilcev. V
svojih govorih nista pozabila presvetlega
kn.-škofa, ne duhovščine; spominjala sta se
njih prav liberalno, kakor znano že tako iz
drugih krajev in časov. Mi hočemo pa 12.
sept. ta dva »olikanca« pozabiti in bomo na
volilne listke zapisali: Franc Habe, po-
sestnik na Gočah.

Tudi nekaj naših je Božiča in Tav-
čarja poslušalo. Rekli so: Tisti, ki dosti
obljublja, malo da, Božič oblublja pa že
kar preveč, ta pa ne bo dal celo nič. No
pa za vino je bil vendar le dal. S tem naj
se pa tudi zadovoljijo liberalci; mi kleri-
kalci pa nismo zadovoljni samo s praznimi
obljubami ter kozarcem vina, zato pa tudi
Božiča volili ne bomo.

Dr. Tavčarjeva domišljavost.

Dr. Tavčar si domišlja, da je na
Kranjskem nekaj paša. Na svojih shodih
povdarja, da se brez njega nič ne stori, in
govori, kakor bi bile vse podpore odvisne
samo od njega. Ko dr. Tavčar tako govori,
je menda pozabil, da stojimo pred novimi
volitvami in da je ljudstvo njegovega »pa-
ševanja« sito. Ljudstvo zahteva svojih pravic
in si ne pusti, da bi mu kdo te pravice pri-
krajševal. Interes našega ljudstva je, da voli
samo take poslance, katerih dr. Tavčar ne
priporoča, potem bo konec protiljudskega
liberalnega paševanja. Dr. Tavčar je tudi

pozabil, da imajo mej kranjskimi državnimi
poslanci naši poslanci večino in da so vspehi
in delo za ljudstvo vedno na naši strani, na
liberalni strani pa imajo samo pred volitvami
obljube in grožnje. Toda jedno povemo dr.
Tavčarju: Naše ljudstvo je premagalo še
oblastnejše turške paše, pa bo premagalo
tudi liberalnega paša. V ta namen pa vsi
zavedni volivci dne 12. septembra na krov
za katoliškonarodne kandidate. Ako zmagajo
katoliško-narodni kandidati, tedaj bo konec
dr. Tavčarjevega paševanja in zmaga je
ljudska.

Politični pregled.

V Ljubljani, 29. avgusta.

Pogajanja mej tirolskimi kršč. soci- jalci in konservativci

se sicer še nadaljujejo, toda upanja je kaj
malo, da bi imela dovoljen uspeh. Poročali
smo že, kaj zahtevajo krščanski socijalci,
namreč da naj se sklene kompromis na pod-
lagi statusa quo. To ponudbo so conserva-
tivec odbili in glasil dr. Kathreina izjavlja,
da je njegova stranka voljna prepustiti kr-
ščanskim socijalcem le sedem mandatov, to-
rej dva manj, nego jih imajo dosedaj. K
temu pripominja dunajska »Reichspost«:
Gospoda konservativna računa, da ima sedaj
ravno toliko somišljenikov, kakor jih je
imela pred šestimi leti. Temu pa ni tako,
kajti res je le, da pred tem časom na se-
vernem Tirolskem ni bilo še nikake kršč.-
socijalne stranke, mej tem ko ima danes že
znatno moč in so konservativci izgubili
mного dosedanjih somišljenikov. — Na tem
stališču torej vztrajajo krščansko-socijalni za-
upniki, o katerem pa vsaj dosedaj ne ma-
rajo ničesar slišati konservativci.

Volitvi oklic poljske ljudske stranke.

Za Stojalovščeki je sedaj tudi poljska
ljudska stranka izdala oklic na svoje volivce,
v katerem podaja nekaj točk svojega pro-
grama, ki ga namerava izvesti v prihodnji
deželnozbornski dobi. Oklic najprej naglašja,
da je stranka v zadnji legislativni dobi,
akoravno ni kaj storila v korist svojih somi-
šljenikov, vendar prepredila, da niso obve-

ljali mnogi za poljedelstvo kvarljivi zakoni.
Vkljub temu še ni odstranjena vsaka ne-
varnost; novi dež. zbor bo brezdvomno zo-
pet poskušal izvesti svoje načrte in naložiti
delavskim slojem nova bremena. Poljska
ljudska stranka bo morala tudi sedaj biti
vedno na straži ter posebno zahtevati, da se
uvede splošna in direktna volitev. Voliti
treba za poslance može, ki so neustrašeni
in bodo znali zagovarjati pravice kmečkega
prebivalstva. O Stojalovščekih pravi oklic,
da so se prodali vladajoči stranki. Kdor živi
s sovražniki ljudstva pod eno streho, je iz-
dajavec ljudstva. — Iz poslednjega stavka
se razvidi, da se poljska ljudska stranka ne
mara vkloniti v jarem poljskega kola kakor
so to storili Stojalovščeki. Kdo bo imel prav,
pokazala bo bodočnost.

Baron Banffy na zatožni klopi.

Pri predsedništvu poslanske zbornice je
neka skupina neodvisnih budimpeštanskih
meščanov ravnomar vložila prošnjo, naj se
baron Banffy posadi na zatožno klop radi
njegovega postopanja za časa obstrukcije v
poslanski zbornici. Objednem z njim se po-
zivljejo na odgovor bivši ozir. sedanji mi-
nistri Perczel, Lukacs, Daniel, Daranyi, Fe-
jervary, Szechenyi in Cseh, katerim se mej
drugim tudi očita, da so porabili razne de-
narje v volivne namene. Konečno prosijo
neodvisni Budimpeštanci, da naj se iz srede
magnatske zbornice izvoli potrebno sodišče.
— Zahteva teh mož se bržkone ne bo iz-
polnila, ker se vlada boji, da bi ravno pred
volitvami ne postalo očito kaj takega, kar
bi ne bilo v njeno korist.

Francosko-turški razpor.

Francoski poslanik Constans je 26. t.
m. odpotoval iz Carigrada in se podal v
Francijo na začasni »dopust«. To se je zgo-
dilo vsled brzojavnega poziva zunanjega mi-
nistra Delcassaja z dne 21. t. m. Sporčil
je tedaj minister poslaniku, da se vsled tega,
ker je sultanova vlada prelomila dano be-
sedo, pretrgajo dogovori, in naročil, naj o
tem ter o svojem odhodu obvesti carigrad-
sko vlado. Poslanik je to naročilo izvršil
23. t. m. in napovedal svoj odhod za 26. t.

m. Ker se do tega dne sultan ni hote
udati, se je Constans podal na pot. Seda
ga nadomestuje neki Bapst, ki ima seveda
zelo težavno stališče in še težavnejšo nalogo,
vendar menijo, da bo znal ta postopati bolj
diplomatski, kakor Constans in da se mu
morda v kratkem posreči rešitev tega vpra-
šanja.

Turki in inozemska pošta.

Sultanova vlada ima neki velik strah
pred poštnimi uradi zunanjih držav. Dopa-
slala je namreč svojim zastopnikom v zuna-
njih državah okrožnico, v kateri jim uka-
zuje, naj pri dotičnih vladah pritiskajo na
to, da se prično resna pogajanja glede opu-
stitve inozemskih poštnih uradov v Turčiji.
Morda se sultan boji, da so ti poštni uradi
nevarni obstoju Turčije. Seveda se velesile
ne bodo udale tej zahtevi.

Srbski parlament

je z zadnjo ožjo volitvijo v senat, ki se je
vršila minulo nedeljo v okrajih Valjevo in
Piro, kjer sta prodrli neodvisni radikalec
Popović in vladni kandidat Svetenović, do-
polnjen na celi črti. V obeh zastopih, v
skupščini in v senatu, ima vlada zanesljivo
večino. V skupščini je 84 vladinovcev in
14 članov neodvisne radikalne stranke, ki
so sedaj sicer še opozicijski, a pridejo
kmalu v vladni tabor, torej ima vlada 98
zanesljivih glasov mej 130. V senatu štejejo
radikalci 11 dosmrtnih in 18 izvoljenih
članov, torej skupaj 29 od 50 senatorjev.
Obe zbornici se morate sniti do 1. okt. in
sicer v Belgradu.

Krüger o položaju v Južni Afriki.

„Daily Telegraph“ poroča iz Hilversuma
o nekem pogovoru predsednika Krügerja z
nekim dopisnikom, v katerem pripoveduje
Krüger marsikatero zanimivost o razmerah
na južno afriškem bojišču. Krüger pravi, da
se razun stališča angleške vlade ni v po-
ločaju prav nič premenilo. Buri zasledujejo
ravno isto taktiko, kakor ob pričetku vojske.
Število Burov se je sicer tekom vojske
zmanjšalo, toda pogum se tudi sedaj še ni
zmanjšal in vse vojevanje se vrši popolno
v postavnih mejah. Burski voditelji, burska

LISTEK.

Ukradeni beli slon.

Angleški spisal Mark Twain. Prevel A. K.
(Dalje.)

»Za začetek, mislim, zadostuje petin-
dvajset tisoč dolarjev. To je zamotan, težak
slučaj, in tisoč je potov za odvedenje kakor
tudi prilik za skritje. Ti zlodeji imajo prija-
teljev in sodrugov povsod.«

»Kaj, vi znate, kdo je to?«

Resni obraz, navajen zatajevati misli in
čute, me še ni razburil nikoli in tudi ne
njegove besede, katere mi je sedaj mirno
odgovoril:

»Ne govorimo o tem. Mogoče, da vem,
mogoče, da ne. Običajno uravnamo svoje
domnevanje po tem, s kom nam je pri tem
opraviti, in po razmerah koristi, za katerimi
kdo hiti. V tem slučaju, račite uvaževati, pa
nimamo opraviti z navadnimi zlodeji. To reč
ni pouzmal kak novinec. Ali, kakor sem
rekel, z ozirom na to, da bode treba pre-
potovati neizmerno cest in pazno zasledo-
vati stopinje zlodejev, katere bodo seveda
skušali uničiti, mislim, da petindvajset tisoč
razmerno ni velika svota, zadostujoča vsaj
za začetek.«

In tako sva se zedinila za začetek glede
omenjene vsote. Nato je ta mož, kateremu
ni nič ušlo, kar ga je moglo priversti na sled,
rekel:

»Slučaji so, kakor so že večkrat izku-
sili detektivji, da so prišli hudodelci v roke
pravice samo s pomočjo kakih posebnosti
pri jedi. No, kaj uživa vaš slon in v kaki
množini?«

»Kaj uživa? Vse. Sne človeka, sne bi-
blijo — vse, kar je med človekom in bi-
blijo.«

»Dobro, zelo dobro, zares, ali preveč
občno. Podrobnosti je treba, podrobnosti,
samo te koristijo v naši zadevi. No, kar se
tiče ljudi! Koliko ljudi sne, recimo, pri eni
pojedini, ali, če hočete, na dan?«

»Na tem mu ni veliko ležeče, ali zjutraj
ali kasneje; naenkrat bi pojedel pet običaj-
nih ljudi.«

»Zelo dobro; pet ljudi, zaznamujmo si
to. Kateri narodnosti daje prednost?«

»Za to se ne zmeni; rad ima domače
ljudi, pa tudi ne zaničuje tujcev.«

»Zelo dobro. Zdaj pa začnimo z biblijo.
Koliko bi jih snedel naenkrat?«

»Cele izdaje.«

»To ni docela natančno. Mislite-li male

izdaje v osmerki ali velike, rodbinske z ilu-
stracijami?«

»Mislim, da se za ilustracije ne briga;
zato menim, da bi mu ilustrovana izdaja ne
bila milejša kakor navadna.«

»Nikakor, ne razumite me dobro. Mi-
slim namreč obseg. Navadne biblije v izdaji
osmerke tehtajo do dveh in pol funtov, ali
velike izdaje z ilustracijami imajo teže deset
do dvanajst funtov. Koliko, na primer, bi
tedaj potreboval Doré-jevih izdaj naenkrat?«

»Če bi poznali tega slona, bi ne vpra-
šali. Snedel bi jih toliko, kolikor bi jih
dobil.«

»Dobro, povejte to v dolarjih in stotih,
kajti tako se moramo izraziti. Doré velja
sto dolarjev en izvod, v ruski juhti in z
okovanimi robovi.«

»Potreboval bi tedaj kakih tisoč dolar-
jev — če vzamemo izdajo v desetih iz-
vodih.«

»No, to je nekaj natančnejega. Zazna-
mujmo si to! Dobro, tedaj ima rad ljudi in
biblije. Kaj drugega pa še uživa? Potrebu-
jemo namreč podrobnosti.«

»Biblije pusti, če ima opeko; opeko
pusti, če ima steklenice; steklenice pusti, če
ima obleko; obleko pusti, če ima mačke;
mačke pusti, če ima ostrige; ostrige pusti,

če ima gnjati; gnjati pusti, če ima sladkor;
sladkor pusti, če ima krompir; krompir
pusti, če ima otrobe; otrobe pusti, če ima
seno; seno pusti, če ima oves; oves pusti,
če ima riž; to bi bila glavna hrana njegova.
Ničesar ni, česar bi ne jedel, razun evro-
pejskega masla, a tudi to bi jedel, če bi mu
teknilo.«

»Zelo dobro. Vsa množina naenkrat —
izvolite reči približno —.«

»No, četr tone ali tudi cela.«

»In pije —?«

»Vse, kar je tekoče. Mleko, vodo, žga-
nje, bobrovo mast, karbolovo kislino, — vse;
tukaj ni treba podrobnosti; skratka vse, kar
teče; samo evropske kave ne pije.«

»Dobro. Kako je z množino?«

»Zaznamujte si, da se njegova žeja me-
nja med petimi in petnajstimi vedri.«

»To so nezaslišane in nenavadne reči,
katere morejo dobro služiti pri zasledo-
vanju.«

Na to je pozvonil.

•Alarih, poklič! kapitana Burnsa!

Burns je prišel. Nadzornik Blunt mu je
razložil vso zadevo do najmanjše podrob-
nosti. Za tem pa je dejal z odločnim gla-
som človeka, kojega načrti so že gotovi:

•Kapitan Burns, pripravite detektive

vlada in ljudstvo vladajo še vedno, kot so vladali poprej. Kitchenerjeva proklamacija more imeti le to posledico, da bo še bolj razdražila burske duhove in podkrepila njih upor. Trditev o zaroti obeh republik proti angleški vladi v Južni Afriki je grda laž, ki jo lahko spričata Salisbury in Chamberlain. Na podlagi neodvisnosti obeh republik in popolnega pomiloščenja Kaplandcev se more še vedno skleniti pravi, trajni mir.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 29. avgusta.

Gočani pred sodiščem. Izid razsodbe je bil ta-le: Gospod kurat Ferjančič se 1. od obtožbe, da je v svojih propovedih ščuval in hujskal proti liberalcem, popolnoma oprosti; 2. ravno tako se popolnoma oprosti od obtožbe, da je 28. oktobra zvečer, ko je množica pod oknom vpila, odprl okno in kričal: „Strela ubij Bure; pobijte boksarje in liberalce!“ itd. 3. je kriv hudodelstva paragrafa 199a) s tem, da je po izgredih skušal vplivati na priče, da bi izpovedale, da se vse potlači in da je vsled tega nagovarjal Alojzija Ferjančiča in druge, da bi vplivali na priče v korist obdolžencem radi izgrediv, ter se obsodi na dva meseca ječe in v povrnitev odškodnine in stroškov; 4. popolnoma se oprosti od obtožbe, da je dne 5. februarja s prižnice govoril, da nesmejo proti njemu pričati, ter da je s tem hotel vplivati na priče. Od njegovih 17 sobtožencev jih je bilo devet popolnoma oproščenih, sedem jih je bilo deloma — ker je bilo dvignjenih proti njim več obtožb — in samo France Jerončič je bil popolnoma na vse točke obtožbe obsojen. Obsojeni so bili: France Jerončič na šest mesecev, Ivan Funa na pet mesecev, Anton Vovk, Leopold Ferjančič, Ivan Krečič, Alojzij Dolenc in Janez Jerončič na štiri mesece in France Pregelj na tri mesece težke ječe, poostrene z enim postom vsake štirinajst dni in v solidarno plačilo stroškov in odškodnine. Zagovornika sta takoj priglasila pritožbničnosti. Na razloge sodišča in na govore se še povrnemo.

Zakaj je bil obsojen kurat Jožef Ferjančič. Na prvem mestu prinašamo izid obravnave proti g. kuratu Ferjančiču in drugim sobtožencem. G. kurat Ferjančič je bil obsojen radi tega-le: Priča Alojzij Ferjančič je v predpreiskavi rekel, da je prišel k njemu kurat in mu mej štirimi očmi razlagal, naj delajo vsi na to, da še kdo drugi razven teh, ki so že zaprti, ne pride v preiskavo, in da se mora tudi slednje „ven vleči“, dalje da je kurat na vprašanje Al. Ferjančiča rekel, da to lahko gre, namesto da priče govore tako, naj govore drugače. Potem so prišli zaupniki obeh strank skupaj in takrat kurat ni nič govoril

o pričevanju pred sodnijo, ampak sam o zahteval, da se nikogar več ne ovadi. Na glavni razpravi pa je Alojzij Ferjančič svojo izpoved bistvene izpremenil. Ostal je sicer še pri trditvi, da ga je kurat mej štirimi očmi nagovarjal, naj on na druge ljudi vpliva, da bi po krivem pričali, pristavil pa kljub opozoritvi g. predsednika, da je v predpreiskavi govoril drugače, da je kurat tudi potem, ko so bili vsi zaupniki zbrani, vse skupaj nagovarjal h krivemu pričevanju in da je še-le, ko se mu baje niso hoteli udati, zadovoljil se s tem, da naj se vsaj tistih ne ovaja, katerih sodišče še ni zaprlo. Tisti zaupniki, kot priče zaslišani, pa so vsi, liberalci in „klerikalci“, določno potrdili, da je kurat pred njimi govoril samo o tistih, kateri še niso ovadeni, z izrecnim pristavkom, da onim, ki so že pri sodnji, ni mogoče pomagati, in da naj se samo novih tožb ne dela več. O kakem napeljevanju h krivemu pričanju »da ni bilo ne duha, ne sluha.« Alojzij Ferjančič je prisegel. Kaka je njegova vera in koliko mu gre verjeti, kaže to-le: Priča Regina Vrtovec je izpovedala: Pogovarjala sem se z Alojzijem Ferjančičem o sreči. Omenila sem, da na tem svetu naj že bo, kakor hoče, če bom le na onem svetu srečna. Ferjančič se je nasmejal zaničljivo in odgovoril, da sem neumna in da si on želi le na tem svetu srečen in bogat biti, verovati ni treba na pekel, s tem le farji plašijo, da si žepe polnijo. To je njih kšeft, po smrti ni nič več s človekom. Priča Jožef Mesesnel je izpovedal, da se je Al. Ferjančič nekoč izjavil, da bi tudi on dal za smodnik, če bi bilo treba župnika ustreliti, in da so te besede bile izgovorjene z resnim glasom. Priča Andrej Ferjančič je izpovedal, da je priča Al. Ferjančič rekel, da duhovnikov ni treba. Če bi bili vsi taki, kakor on, bi v 10 letih v vipavski dolini ne bilo nobenega duhovnika več. Na zadnjo uro je bolniku treba »talar dobre župe«, ne pa duhovnika. Priča stražmošter Turk, kateremu je sicer sodišče verjelo, je izjavil, da je Al. Ferjančič strasten človek, da strašno veliko govori, iz male reči napravi veliko, da mu on radi tega nič ne verjame in da mu tudi tedaj ni hotel verjeti, ko mu je hotel na Gočah vse klerikale odkazati v zapor. Značilno je tudi to-le: Priča Al. Ferjančič je sam povedal, da je v jutro pred novo razpravo prišel h kuratu, da ga ta ni poznal in ga je vprašal, kdo je, na kar je priča odgovoril: »No, jaz, Lojze Ferjančič«. Kurat se je začudil in dejal: »Vi ste moj največji sovražnik. No, to je prav, da pridete prvi k meni«. Kurat je torej bil si v svesti, da ima pred seboj svojega sovražnika, in priča še

trdi, da ga je kurat nagovarjal! Kurat je pisal priči Al. Ferjančiču tudi neko vizitko. Ta vizitka govori za kurata, kakor kaže njena vsebina, ki govori le o nepotrebnem ovajanju ne pa napeljevanju h krivemu pričanju. Priča Al. Ferjančič je bil že dvakrat poprej obsojen radi prejšnjega župnika goškega g. Hladnika in sicer enkrat radi žalitve, enkrat pa radi tega, ker je bil fante našuntal, da so sli pod župnišče, ondi razgrajali in izzivali s klici „Živio Božič“, potem pa župniku — okna pobili. To pričo je gosp. drž. pravdnik imenoval odlično. Na to pričo opt je sodni dvor izrekel svojo obsodbo. Kakor zgoraj omenjamo, prijavila se je takoj ničnostna pritožba.

Osebnost. Tajni svetnik in sekcijski načelnik v ministerstvu za notranje posle, Anton grof Pace, je dobil veliki križ Franc. Jožefovega reda; sek. načelnik v tem ministerstvu, Henr. vit. Roža pa čast tajnega svetnika.

Tavčarjeva odkritosrčnost. V Vipavi je dr. Tavčar na svojem shodu zatrjeval, da se mu »gočanski reveži do duše smilijo«; Bog je njegova priča, da ne želi, da bi se napolnile ječe z gočanskimi kmeti. Včeraj je pa dr. Tavčar s posebno slastjo padal v svojem govoru po goškem prvem občinskem svetovalecu, posestniku Ferjančiču, ki je bil pri včerajšnji obravnavi sobtoženec. Dr. Tavčar je tega posestnika včeraj tlačil še bolj nego državni pravdnik. Dr. Tavčarjeva odkritosrčnost je res občudovanja vredna. Poslušalci na njegovem vipavskem shodu pa iz tega lahko posnemajo, koliko resnosti je pripisovati Tavčarjevimi besedam. Prvi obč. svetovalec, goški posestnik Ferjančič, je bil včeraj oproščen.

Ljubljansko prostastvo je včeraj k obravnavi proti g. kuratu Ferjančiču poslalo mnogo svojih zastopnikov. Mej to „družbo“ so se posebno odlikovali mnogi napredni dijaki. V sodni dvorani so napravljali ti notesanci tolik škandal, da je zapovedal predsednik sodišča prostor za poslušalce izprazniti. Liberalci so lahko ponosni na te zastopnike svojih načel. Mi jim to sodrgo s polnim veseljem privoščimo. Vredna je liberalne »inteligence«, ki nas s pomočjo tega barabstva nikdar strahovala ne bode. Ko se je po končani pravdi odpeljal g. kurat Ferjančič, so nekateri paglavci poskušali živigati. Ko so se pa pokazale mej vrati ponosne postave groških kmetov, na ulici pa policijski stražniki, je tem paglavcem hitro upadel pogum in odnesli so potepeno kosti svojega rojstva v temno noč. »Narodova« »inteligence« se je včeraj pokazala zopet v najlepši luči. Ako se kedaj tej »inteligenci« krepko stopi na nogo, tedaj pa tuli o svoji nedolžnosti in zatrjuje, da ni nič izzivala. G. dr. Tavčar, kaj ko bi Vas jedenkrat z ozirom na take prizore vprašal g. državni pravdnik, zakaj javno govorite in pišete, da je prav vsak boj dopusten?

Častilec presv. Rešnjega Telesa se naznanja, da se bode od zdaj naprej v Križanki zopet molila molitvena ura, in sicer vsaki četrtek od 8.—9. ure zvečer za moške, vsako nedeljo in praznik po sv. blagoslovu od pol 5. do pol 6. ure popoldan za ženske. Želeti bi bilo, posebno zdaj v svetem letu, obilnejše udeležbe.

Shod. Socijalnodemokratsko delavstvo ljubljansko priredi v nedeljo dne 1. septembra, ob 10. uri zjutraj na Koslerjevem vrtu shod s programom: »Kaj je z zavaranjem za starost, s preskrbo vdov in sirot?« Povabljeni so na shod razna zastopstva. V slučaju slabega vremena se vrši shod v steklenem salonu.

Vojaška vest. Pešpolka št. 7 (Khevenhüller) št. 1., 3. in 4. bataljon pridejo v Gradec, 2. bataljon in nadomestni kader v Celovec. Pešpolka št. 17 (Milde) št. 2., 3. in 4. bataljon ostanejo v Celovcu, 1. bataljon in kader v Ljubljani. Pešpolka št. 27 (Belgijci) št. 1., 2. in 4. bataljon v Ljubljani, 3. bataljon in kader v Gradcu. Pešpolk št. 97 ostane v Trstu.

Pred porotno sodišče, ki se prične v Ljubljani v ponedeljek, dne 2. septembra, pridejo sledeči obtoženci: 2. sept.: 29letna samska dekla Mar. Kompare iz Spod. Hraš radi detomora, 20letna omožena posestnika žena Cec. Mozovič iz Zgor. Kašlja radi poskušenege umora, in 59letna samska šivilja Mar. Hinterschwinger v Ljubljani radi go-

lufije. — 3. sept.: 35letni samski tov. delavec Fr. Bukovič iz Vevč radi uboja in 50letni oženjeni čevljar B. Boskovitz v Ljubljani radi poskušenege umora svoje soproge. — 4. sept.: 29letni samski zidar Fr. Hren iz Štepanje vasi radi uboja in 30letni kočarjev sin Jos. Dobruta iz Zaloga radi nepravnosti. — 5. sept. odgovorni urednik „Slov. Lista“ radi prestopka tiskovnega zakona.

Strašen nalive. Iz Idrije se nam poroča: Velikanski nalive nas je danes 27. avgusta obiskal in povzročil več tisočev škode. Okoli 7. ure zjutraj je začelo hudo deževati in kmalo je potok Nikova začel naraščati in drvil po svoji globoki strugi, zamašil kanale in, ker pri raznih mostovih ni moglo v naglem tiru odtekat naraščajoče vodovje, razlil se po ulicah in stanovanjih. Po nekaterih cestah je bil naenkrat ves promet ustavljen. Vozovi so morali na mestu obstati, konje so v naglici izpregli in odvedli, kamor so mogli pod streho, a voze pustili v vodi, naj se vzdržijo, ali naj jih voda odnese. Kar cela jezera so nastala. Kamor je voda dospela v stanovanje, plesalo je na okrog pohištvo in druga oprava, v nižjih hišah pri vodi je bilo v pritližju za meter visoko kalne, umazane vode. Ker je vse nagloma nepričakovano prihrulo, niso bili ljudje na kaj takega pripravljeni, zato je naredilo veliko škode. Hiši, ki stoji ob potoku, razrilo je temeljno zidovje, da so se stanovaleci nagloma v največjem dežju morali izseliti, ker bili so v nevarnosti, da se poslopje zdaj pa zdaj razruši. Nekatere trgovce in krčmarje je prav občutno zadelo. Pokvarilo je robo, spravljeno bolj pri tleh; prevrglo stojala, razmaknilo težke omare, vse pa onečedilo. Krčmarjem v nižjem delu mesta je povsod prišla voda v kleti, vzdignila težke sode, da so plavali, kakor prazni zaboji na površju. Vino v njih je pokvarjeno, najbrže ne bo za nobeno rabo. Ako je vodovje dobilo prosto pot, odneslo je sodečke s pivom in vinom na Primorsko. Razrila je voda vsa pota, nanese blata, bičevja in lesovja, tu in tam je celo zid porl. Delavcem v jami postajalo je nekako zagatno in dim jih je dušil. Niso vedeli, kaj je temu vzrok, zato so hoteli na svitlo. Vendar se do sedaj ne sliši še o kaki nesreči pod zemljo ali škodi v rovihi. Ko pa je odjenjala Nikova, tedaj je od druge strani grozno naraščala Idrijca. Prinesla je več tisoč kubičnih metrov drv za tukajšnje rudarske potrebe, več sto hlobov in žaganjic. Ker je bil pritisek prenegel in silovit, pretrgala je na enem kraju »grablje« in okoli tisoč kubičnih metrov najboljših drv splavalo je na Tolminsko proti Soči. Na koncu pokopališča je izpodkopala in odtrgala precej zidu, odnesla nasip, načela vrste pokopanih. Nekaj mrliških krst, ki so ležale kakih šest let v zemlji bolj pri zidu, je odnesla in še grozi nevarnost, da se odtrga več plasti in nekatere odkrite mrliške krste splavajo po vodi. Pri topilnici za živo srebro je pretila velika nevarnost, da široki in dolgi most z zatvornicami podere in odnese. Debeli težki hlobo so butali ob podpore, deske in drugo lesovje je zamreževalo ob tramovji, voda je pljuskala že čez most. Le energičnemu prizadevanju ondotnega nadoskrbnika se ima c. kr. erar zahvaliti, da nima nekaj tisočev več škode. Stal je na mostu v največjem naliveu in opazoval naraščajoče vodovje, ki je z elementarno silo drilo navzdol. Začetkoma je menil, da voda kmalo upade, a ko vidi, da je celo pokopališki zid razdril in da mrtvaške krste odnaša, ukaže delavcem opustiti delo v žgalnici ter prihiteti na most, da odstranijo zatvornice in drugo lesovje na mostu. V naglici potrebi pri podporah nanese lesovje, celo težke čez 6 m dolge hlobo in deske spravijo na suho in tako dobi voda prost odtok. Drugače bi bil ta in še drugi most razdrt in škode za več tisoč gld. — G. c. kr. glavar se je ravno danes pripeljal na uradni dan v Idrijo, a ni mogel z vozom v mesto. Voda je meter visoko pljuskala čez cesto. Moral je skoraj četr ure daleč zunaj mesta čakati, da je nalive ponehal in se voda spravila v svojo strugo. Pač se je lahko prepričal, koliko škode je napravila povodenj, kakoršne celo stari ljudje ne pomnijo tako silovite. Pričakujemo radi tega, da se poškodovanim dobi od države kaka podpora, da jim vsaj neko-

Jonesa, Davisa, Halseya, Batesa in Hacketta, kateri naj zasledujejo slona.»

»Da, gospod.«

»Postavite silno stražo, stražo tridesetih izbranih mož z rezervo drugih tridesetih, in sicer na mesto, od koder je bil slon ukraden, in tam naj čuvajo noč in dan ter naj ne dovolijo nikomur — razun poročniku — približati se brez mojega pismenega dovoljenja.«

»Da, gospod.«

»Postavite detektive v navadni obleki ob železnici, na ladiji, v pristanišču in na vseh cestah, vodečih iz Jersey City; zraven jim še zapovejte, da naj pregledajo vsako sumljivo osebo.«

»Da, gospod.«

»Vsakemu možu dajte podobo in podrobni popis slona in jih poučite, kako imajo pregledovati odhajajoče vlake ter čolne in razne čajke.«

»Da, gospod.«

»Če bi se slon našel, naj se takoj prime, meni pa pošlje telegrafično poročilo.«

»Da, gospod.«

»Tudi naj se mi takoj poroči, če bi našli sledove zveri, stopinje ali kaj podobnega.«

»Da, gospod.«

»Dajte ukaz pristanski policiji, da naj skrbno čuva pobrežje.«

»Da, gospod.«

»Pošljite detektive v navadni obleki po vseh železnicah na sever do Kanade, na zapad do Ohio in na jug do Washingtona.«

»Da, gospod.«

»Postavite sposobne ljudi na vseh telegrafskih postajah, da se vse depeše oddajajo šifrovane.«

»Da, gospod.«

»Vse to pa se mora vršiti popolnoma tajno, zapomnite si, strogo tajno.«

»Da, gospod.«

»Pojdite.«

Odšel je.

Nadzornik Blunt je molčal nekaj trenutkov in bil zamišljen, plamen njegovih oči pa je počasi pojmal in zginal. Potem pa se je obrnil k meni in rekel mirno:

»Nerad se baham, to ni moja lastnost, ali — slona homo našli.«

Stresel sem mu pomirjen roko in se mu toplo zahvalil; na vero, čutil sem prav zares vse njegove vrline. Čimdalje sem opazoval tega moža, tem raje sem ga imel, tem bolj sem se čudil in strmел nad tajinstvenimi rečmi njegovega poklica. Pa sva se ločila, in šel sem domov s srcem mnogo pokojnejšim, kakor sem šel z doma na policijo.

(Dalje prih.)

liko olajša škodo, katero bodo še več časa občutili.

Naliv in povodenj. Iz Žirov se nam poroča: Danes 28. t. m. je v Žirih pravo jezero. Deževalo je več ur in voda je preplavila vso ravan ter ubogim posestnikom uničila vso drugo košnjo. Voda je nastopila za poludrugi meter na visoko ter nanesla prsti in peska na travnike. Gotovo je do 1000 centov mrve uničene. Kdor vidi to opustošenje, mora se mu smiliti ubogi kmet. Ob tej priliki zopet opozarjamo vlado in dež. odbor, naj za božjo voljo že prično z uravnavo žirovskih hudournikov.

Nesreča. Pri streljanju proti toči sta se 27. t. m. ponesrečila na Erzeltu dva fanta; enemu je ranilo ustne in levo lice, tudi levo oko je v nevarnosti; drugi je osmojen po licu, v nevarnosti je levo oko. Kar naenkrat sta bila v plamenu. Če bi ne bilo hitre pomoči, bilo bi po njih; obleka je njima deloma zgorela.

Ogenj. Iz Žirov se nam poroča: Dne 23. t. m. zvečer ob 8. uri je začelo goreti pri Frančiški Demšar v Stari vasi. Domače gasilno društvo je bilo hitro na lici mesta, da ogenj pogasi ali vsaj omeji. Nevarnost je bila velika, ker je vse s slamo krito in voda ni pri rokah. Vendar se je gasilec posrečilo, da so ogenj pogasili in obvarovali sosedne hiše. Gasilci so še celo noč stražili in goreče tramovje gasili. Strah je bil velik, ker ljudje se niso pozabili zadnjega požara dne 19. septembra 1891. Tedaj je začelo goreti ravno v tej hiši, pogorelo je trem posestnikom vse gospodarsko orodje, živina in krma. Sedaj je posestnici pogorela vsa krma, veliko žita, več vozov in vse gospodarsko orodje. Posestnica ima škode okoli 3600 kron, zavarovana je bila za 1600 kron. Posestnica je pomilovanja vredna, ker je vdova s tremi nedoraslimi otroci. Zgorela je tudi gospodu Polanšku iz Idrije kočija, vredna 300 kron. Kako je ogenj nastal, ni znano.

Blazen mož v ljubljanski okolici. Iz Polja se nam piše: V notici v sobotnem »Slovencu« o blaznem možu v obližju poljske cerkve dostaviti bi bilo še tole: Ko je g. župan poljski, Jakob Dimnik, zvedel, da se potika po gozdu blazen človek, šel je takoj z možmi v gozd. To si je štel v dolžnost, kajti bati se je bilo, da bi storil kako škodo, posebno na železnici, kjer bi se lahko primerila velika nesreča. Šla sta z njim še dva obč. odbornika. Oddati ga je hotel takoj v blaznico na Studenec ter se je oglašil pri blazničnem zdravniku g. dr. Robidi, kateri je moža spoznal kot večkrat že v blaznici se nahajajočega Valentina Vičiča. Ker je pa ta človek silno divji, kadar ga napade bolezen, odredil je zdravnik, da se ni sprejel v blaznico. Posmehoval se je možem, ki so ga pripeljali, ter jih primerjal policajem. Rekel je, da mora žandarmerija skrbeti, da se spravi blazni Vičič v zapor. Žandarmerijski postajevodja je županu povedal, da z blaznimi sploh nima nič opraviti, da je za to blaznica. Ko se tako blazenega ni dalo nikamor pripraviti, se je zopet spustil, na kar je takoj tekel zopet v gozd na prejšnje mesto, kjer straši ljudi. Kdo bode imel odgovornost za morebitne posledice, vprašamo sedaj. Župan gotovo ne, ker je storil svojo dolžnost, a se ga je zato od gotovo strani še zasmejevalo. Radovedni smo, kam naj se dene blazen človek, ako se klati po gozdu. V svoji blaznosti je smrečje ter žeje umira v gozdu. Ni li za take nepopisne nesrečneže blaznica, katero dežela z velikimi stroški vzdržuje?

Ljubljanske novice. V frančiškanski cerkvi je ta teden jel slikati lavretansko kapelo slikar Josip Kastner z Dunaja. Isti slikar je l. 1896 slikal tudi obok cerkvene ladije. — Prostaštvo. Nek neznan lopov je danes po noči za stolno cerkvijo menda vsled veselja nad obsodbo kurata Ferjančiča polomil vrhove ondi stoječih cipres. — Najdena ura. Na zaloški cesti pri deželni bolnici se je našla ženska ura z verižico. Kdor jo je zgubil naj se oglasi v frančiškanskem samostanu. — Zgradba župnišča pri sv. Jakobu. Pri konkurenci obravnavi so se skoro vsi došli župljani izjavili, da so proti temu, da bi kaj prispevali iz svojega za novo župnišče.

Nova župna cerkev v Šmartnem pri Litiji bode dne 15. septembra slovesno po-

svečena. Meseča julija sta minuli dve leti, ko so blagoslovili vogeljni kamen. A že lani sv. Martina dan je bila cerkev blagoslovljena in se je v nji pričela redna božja služba. Sedaj pa je tudi znotraj že veličnoma dovršena. Vsi se divijo veličastnim umetninam, ki krasé novo veličastno cerkev. Mnogo je bilo truda in skrbi, tudi mnogo nasprotovanja, a danes je pozabljeno vse. Obnovljena je tudi vsem priljubljena kapelica »Ecce homo« na Pungertu. Veseli in srečni so šmartinski župljani, ki imajo sedaj prekrasno božjo hišo, in željno pričakujejo presvetlega višjega pastirja, da jo posveti.

Vihar. Poroča se nam z Reke: Dne 26. t. m. popoldne razsajal je na Reki velik vihar, k sreči samo četrt ure. Vrtinec je napravil precej škode in nereda. Potrgal je električno žico tramvaja in zlomil nekaj stebrov, polomil nekoliko drevja, pobil okna, razmetal pred kavarnami rastline, vrgel en voz v morje, prevrnil mnogo lesa na skladišču, nagnil vagon, kateri je enega človeka povozil, tako da je umrl. Bila je nevarnost tudi na morju, neki parobrodčič se je komaj rešil. Prevrtel je prazen omnibus, pokvaril je tudi nekoliko streh in kopališče v luki, napravil še mnogo druge škode.

Sneg na planinah. Iz Celovca se poroča, da je po planinah padlo mnogo snega, ki sega do gozdov.

Nova trtna bolezen. V okolici korminski so zasledili novo bolezen na grozdju, ki se imenuje znanstveno »coniothyrium diplodiella.« Na grozdih in na repljah se zaplodi neka gliva, ki provzroči, da grozdje odpada, predno dozori. Veščaki, ki so si to stvar ogledali, pravijo, da nima ta bolezen nobenih zlih posledic za razvoj trte ter da škodi le toliko, ker zmanjša v istem letu, ko se prikaže, trgateg. Sicer pa pravijo isti veščaki, da taka bolezen ni stalna ter da se prikaže le sem ter tja vsled nekih posebnih vremenskih vplivov. Ta bolezen se je baje istotam prikazala že l. 1891, a do letos ni bilo potem več slišati o njej.

V Trbojah pri Smledniku prirede ondotni mladi domoljubi v nedeljo dne 1. sept. veselico s petjem in kratko igro v korist zakladu kranjske dijaške kuhinje. Veselica se vrši v gostilni gđ. Franjice Kržičeve po domače pri »Kocijanu« in sicer ob vsakem vremenu. Ker ima veselica blag namen, pričakovati je mnogobrojnega obiska.

Mrtvo truplo so v torek potegnili iz Save in ga prenesli v mrtvašnico pri sv. Agati v Dolskem. Domnevajo, da je utopljenec oni kolesar, ki je nedavno pri Crnučah padel v Savo.

Razstava pisalnih strojev. Ludovik Brauner, lastnik I. zaloge pisalnih strojev v Gradcu, bode prihodnji teden v Ljubljani razstavil pisalne stroje, in sicer ameriške, nemške in angleške. S temi stroji bode dokazal hitrost izvežbanih piscev. Razstavljen bode tudi doslej v Evropi neznan »Oliver« hitropisni stroj. Poleg strojev bode razstavljena tudi zbirka pomnoževalnih aparatov, katerih posamezni naredé 3000 kopij v eni uri. Razstavljen bode tudi kinematograf, ki bode proizvajal razne slike.

Stavka v Nabrežini. Odbor kame-noseških mojstrov v Nabrežini je izdal naslednjo izjavo: »V Nabrežini je nehala stavka, ker so bili delavci v kamenolomih in kamenoseki odpuščeni že dne 9. t. m. in so isti tudi vsprejeli odpuščanje ter je več njih odšlo v druge kraje iskat si dela. Dotične delavske knjižice so bile izročene občinskemu uradu v Nabrežini.«

Obsojen je bil te dni v Gradcu bivši užitninski uslužbenec v Šoštanju J. Zwack radi nepravilnosti v dež. službi na 13 mese. težke ječe.

Poskušen samomor. V Gorici se je hotel ustreliti 25letni finančni uradnik Evgen Bizjak. Ustrelil se je v prsi, zadel se je sicer v pljuča, ali umrl ni. Nesrečnež si je hotel že drugič končati življenje.

Novo parobrodno podjetje s sedežem na Reki hoče ustanoviti hrvatski milijonar Mihanović, ki se namerava povrniti iz Amerike v domovino. Mihanović ima sedaj v Ameriki 154 parobrodov, od katerih si bode 25 ohranil za svoje novo podjetje, ostale pa bode v Ameriki prodal.

Iz zapora ušel je pri sodišču v Ra-tečah tat Mihael Golob vulgo Tije in tudi Barokar imenovan.

Devet ran sta zadala v pretepu v Spodnjem Berniku Janez in Jožef Kotnik Francu Kotniku. Janez in Jožef Kotnik sta ušla, Franca Kotnika so pa prepeljali v deželno bolnico.

Gočanska afera pred sodiščem.

(Dalje.)

France Jamšek iz Goč št. 101. Potrdi, da je Matija Vidrih, ki je za Alojz-jem Ferjančičem in Francetom Štemberger-jem najbolj obteževalna priča, enkrat rekel v svoji hiši svoji ženi, da bo šel precej drugi dan v Ricmanje pogledat, kaka je pravoslavna vera, ker naša vera je svinjska. Priča je pri oknu poslušal in vse slišal, in pove tudi, da je na to Vidrihova žena rekla svojemu možu: Ne govori takih reči!

Priča se predloži Matija Vidrih in pri-zna, da je rekel, da bo šel v Ricmanje, toda le v šali, ni pa rekel, da je naša vera svinjska. Vidrih pravi, da zato Jamšek tako go-vo-ri, ker je klerikalec, na kar ga sodniki grajajo, češ, da še sedaj ne more strankar-skega sovraštva pustiti in da bo pri takih razmerah težka pravična sodba.

Glede Antona Vovka ne more priča Franc Jamšek potrditi, da bi bil kamenje lučal. On je šel koj za njim, toda takrat ga ni videl kamenje lučati.

Jože Ferjančič iz Manč. Bil je tudi pod oknom, ko je župnik z okna go-vo-ri, in slišal je, da je nekdo v lužo padel. Župnik je vprašal, kateri ga je vrgel, in po-tem je rekel: Pustite te suroveže pri miru, Bogu in Materi Božji se priporočite, vse bo-demo premagali. Župnik je še pozneje re-ke, ko so razgrajali pod oknom: Osi ne-neumni, kaj se rigate! Na to je začel nekdo pod oknom rigati: la, i-a. Na to je župnik rekel: Če rigaš ali ne, saj vemo, da si osel! Glede Viktorja Pangerca potrdi priča, da je pod oknom rekel Francetu Štembergerju: Z mano pojdi, nihče ti ne bo nič storil. France Debevc pa je zaklical: Živio »Nanos«! in zato so ga v lužo vrgli.

Priča potrdi na vprašanje, da župnik ni hotel hujskati na liberalce.

Na to se konfrontirajo razbremenilne priče Ivana Kodre, Rozalija Dolenc, Ignacij Dolenc, France Furlan proti obteževalnim pričam: Francetu Mohorčič, Francetu Štem-berger, Maksu Ferjančiču in Matiji Vidrihu.

Vsaka priča ostane pri svoji izpovedi in ni mogoče rešiti nasprotstev. Značilno za obremenilne priče je, da vsaka ve samo eno besedo ali: »Strela ubij Bure!«, ali »Ubijte boksarje!«, ali »Le po njih!«, ali »Le po njem!«, ali »Razpodite te hudobneže!« in to za eden kratek moment par minut, ko je dokazano, da so bile vse hkrati pod oknom. S tem se je dopoldanska obravnava ne-hala.

Začetek obravnave ob 1/4. uri.

Julka Štemberger, kateri je ku-rat stric. Ko se je pod župniščem začel ne-mir, je prišel župnik v njeno sobo in je skozi okno govoril. Vprašal jih je, kaj po-čnejo, in potem jim je rekel: Spat pojdite! Vprašal je, ko je nekdo v lužo padel: Kdo je padel v lužo? Neka ženska mu odgovori: Bodo že zvedeli! Na to pravi župnik: Če se drugi ne bo zanj potegnil, se bom jaz! Ko je nekdo hotel iti menda za Štemberger-jem, je župnik rekel: Nazaj ga vrnite! Žu-pnik je še rekel: Ako je Bog z nami, kdo bo zoper nas! in: Bog živi »Nanos«! Mo-goče, da je še kaj drugega rekel, toda be-sed: Strela ubij Bure! in druge ni rekel.

Pri večernicah drugi dan je župnik ostro grajal nemire in rekel, da so sramota za celo občino in da se s kamni in pestmi nič ne doseže, ampak samo z molitvijo.

S tem je bilo dokazovanje glede prve obtožbe proti g. kuratu Ferjančiču končano in na vrsto pride

druga točka obtožbe, da je namreč kurat dan po izgrelih nago-varjal ljudi h krivemu pričevanju s tem, da je poklical može k sebi, naj bi poravnava sklenili, da bi se nihče več noter ne tlačil in da bi se vse potlačilo ter tudi oni, ki so v zaporu, ven izrezali.

Glavna obtožila priča je tu Alojzij Ferjančič: Drugi dan po izgrelih sem poslal svojo deklo k večernicam rekoč: »Nocoj boš gotovo kaj slišala in boš po-vedela.« Dekla je potem povedala, da je župnik trikrat ponižno prosil, da pošlje vsaka stranka po tri odbornike, da bi se pogovo-rili, kako bi se ta preprič poravnal. Sam je šel potem do drugih mož in jim rekel: »Pojdimo, bomo videli kaj bo iz tega«. Sel sem h Kodretu, Živicu in Štembergerju, in ti so obljubili, da bodo prišli. Drugi dan ob 8. uri sem prišel v farovž. Ko me župnik, ki je bil na vrtu, zapazi, zarohni: Dobro jutro! — Dobro jutro! Podava si roko in se pozdraviva. Župnik mi reče: Povejte mi, kdo ste, jaz vas ne poznam. Ko mu povem, kdo sem, pravi: »A, Vi ste moj največji nasprotnik, to je moje največje veselje, da Vi prvi k meni pridete. Pojdite«, je rekel,

»v sobo« in mi ponudil šnopsa. Potem pravi: »Se bomo za to stvar poravnali«. Jaz sem rekel: »Gospod župnik, sedaj je prepozno«. On je še rekel, da se bomo poravnali. Jaz: »To ni več mogoče, to je prepozno«. Potem je rekel: »Jaz pa rečem, da ni«. Jaz sem mu še večkrat rekel, da je prepozno, a on vselej, da ne, kar je storjeno, je storjeno. On je pa naprej še trdil, da ne. Jaz sem rekel na to: »Če Vi bolje razumete to stvar, pa jo«. On je rekel: »Vi boste morali pri Vaši stranki, pri Vaših ljudeh delati na to, da bodo priče govorile namesto tako, da jih bodo namesto notri tlačile našo, jih ven rezale. Jaz sem rekel (patetično): »Priče morajo priseči, pod prisego morajo čisto in golo resnico govoriti«. Potem je on še nato rekel: »Tu se govori tako: namesto, da bi se naše ljudi notri tlačilo, da se jih ven reže«. Jaz sem nato omenil: »Gospod žu-pnik: tukaj so veliki stroški«. On vpraša: »Kaki stroški so?« Jaz nato: »Društvo »Tri-glav« ima veliko škodo in stroškov, ker se je veselica razbila, žgurjeva hiša je razbita, ranjenih je več oseb, ti bodo za svoje rane zahtevali«. Potem je rekel: »Tisto nič ne dē, vse bo poravnano, denarja je dovolj, makar če bi bilo tri tisoč, kolikor hočete, kolikor hočete«. Potem je rekel: »O 1/9. uri moram v šolo iti, drugih mož pa še ni«. Jaz mu rečem: »Bodo že prišli«. On me je prosil, da naj grem ven in jih pripeljem. Ko so potem prišli: Jože Živic, Jan. Kodre, Andrej Krečič, Janez Požar, Jože Mohorčič in Janez Štemberger, smo se usedli, in on je rekel, da bomo vso stvar pregledali, in naj se eden k besedi oglasi. Ko se nihče ni oglašil, sem se jaz.

Nato citira priča cel svoj tačasni govor, kako se je začel prepri pri učitelju Mrcini, župnikov brat ga je zanetil, hladnik mu je prilil, da je začelo vreti. Rekel mu je: »Vi ste se postavili na celo društvo »Nanos«, da uničite »Triglav«. To so Vaše propovedi in molitve in vsled tega je prišlo do teh posledic. On je molčal in ni odgovoril. Jaz sem mu rekel: »Vi ste hoteli pridigati in razlagati o evangeliju in sv. pismu, govorili ste pa samo o umazanih časopisih«. Župnik je molčal, in ko sem končal, je še vedno zahteval, da moramo tako delati, da bi se vsi oprostili, namreč tudi tisti, ki so bili že aretirani. Jaz sem mu rekel, da te se ne more več vzeti iz rok sodnije in And Krečič se je nato dvakrat oglašil: »Jaz sem sicer Alojzu nasprotne stranke, ali kar Alojz po-trdi, to je resnica«. Jaz sem mu zmiraj do-kazoval, da to ni mogoče, da se ne da do-seči, in ko je videl, da se ne da doseči, je rekel: »Torej delajte Vi pri Vaši stranki na to, da se vsaj tisti, ki še niso bili na-znanjeni sodnji ali orožnikom, več ne bodo vlekli v zapor in notri tlačili«. Jaz sem mu rekel: »To Vam obljubim, naši ljudje bodo stali kakor zid«.

Predsednik: Ali Vas je šuntal, da vplivate na priče, da bodo drugače pričale?

A. Ferjančič: Da bi se tisti opro-stili, ki so naznanjeni, še le končno, da bi se vsaj novih noter ne tlačilo.

Predsednik: V preiskavi ste pa precej drugače govorili, prebral Vam bom zapisnik. Rekli ste tam, da ni nič o sodnji govoril, ampak samo o tistih, ki še niso aretirani.

Državni pravdnik: Gospod pred-sednik ste ga vprašali, ali je župnik molčal, in on je rekel, da je molčal. Ali so vedeli, da se gre za tiste osebe, ki so v zaporu?

A. Ferjančič: Jaz sem lahko [to posnel.

Državni pravdnik: Povejte, kaj je povedal o tistih osebah, ki so bile v zaporu?

A. Ferjančič: Da bi se ven spravile.

Predsednik: Ali je rekel, da mo-rate krivo pričati?

A. Ferjančič: Tega ni rekel.

Priča dalje pripoveduje, da kurat ta-krat ni vedel, da bo (priča) klican za pričo in je torej samo naglašal, da bi druge na-govarjal, da torej sam kurat ni direktno uplival na priče, ampak skozi njega.

Kurat mu je potem poslal vizitko znane vsebine.

Kurat Ferjančič pravi na izvajanje priče, da ni hotel navajati h krivemu pričevanju in, če bi bil on to rekel, se rad podvrže kazni. On je še ravno ob istem času (četrt na štiri) govoril o krivi prisegi govor in povedal tako strašne izglede o ljudeh, ki so krivo pričali, da so se ljudje po cerkvi kar stresli.

Na vprašanje dr. Brejca pove priča, da je to vizitko dal Drogeniku, in da je na ta način bila priobčena v »Narodu«.

Priča Jože Živic je bil tudi pri po-gajanju med župnikom in zastopniki obeh strank in sicer kot liberalni odposlanec navzoč. Izrečno pa potrdi, da je župnik re-ke, da glede onih, ki so v zaporu, se ne more nič doseči, in da jim ni pomagati ter da želi, da bi se samo na to delalo, da bi drugim, ki še niso naznanjeni, ne bilo treba k sodišču hoditi. Tudi ni šuntal, da morajo priče krivično govoriti, in Ferjančič Alojzij mu je obljubil, da se ne bode nič več ova-jalo, in nato so si v roko segli. Kar se tiče stroškov, je res rekel kurat, da jih bo

plačal, toda mislil je samo na stroške pri žgurnju, katere smo cenili na nekaj malega, krog 15 kron.

Obtoženec Janez Požar: Ta je bil tudi navzoč pri tej poravnavi, pove ravno tako kot Živic in ravno tako tudi obtoženec Jože Mohorčič, ki je bil tudi zraven.

Priča Janez Štemberger: Tudi ta je bil kot odposlanec pri župniku. Župnik je hotel od njih imeti, da bi bili vsi prijazni in prijatelji, da bi pa morali krivo pričati, ni rekel, rekel je samo, da bi se, če je mogoče, rešilo jih iz preiskovalnega zapora, in da bi se drugi noter ne tlačili zraven teh.

Se enkrat določno vprašan, ali se je slo za krivo pričevanje, pravi priča, da ne, župnik je še rekel, da tistim, ki so v zaporu, se sedaj ne more več pomagati.

Priča Andrej Ferjančič: Ta je določno potrdil, da je rekel Alojzij Ferjančič se enkrat pred izgrede, da če bi bili vsi njegovega mnjenja, bi v 10. letih nobene duhovna več ne bilo v vipavski dolini (smeh v avditoriju).

Priča mu je rekel, da zato tako govori, ker ni bil še nikoli bolan, in da bi na smrtni postelji drugače govoril. (Dalje prib.)

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 29. avg. Pri shodu avstrijskega duhovništva se je sprejelo petero resolucij, ki obravnavajo stanovska obrambna društva. Sklenilo se je, da se za vsako škofijo posebej ustanovi obrambno društvo ter se vsa društva združijo v centralnem društvu na Dunaju. Za društveno glasilo se je proglasil „Correspondenzblatt“.

Budjevice, 29. avg. „Jihoceske Listy“ poročajo iz Prage, da so mladočehski krogi postali skeptični glede kompromisa s Staročehi in da na tak kompromis nič več ne verujejo.

Reka, 29. avg. Pri zadnjem viharju se je poškodoval dovod plina v pisarni Gerbaz. Ko je včeraj dekla Marinac zjutraj prišla z lučjo v pisarno, nastala je strašna eksplozija. Strop se je porušil, vsa oprava je pričela goreti, deklo je vrglo na tla in dobila je težke opekline.

Madrid, 29. avg. (C. B.) Mej manevrom španske mornarice se je razbil angleški torpedočoln ob obrežju pri Linea concepcion. Angleške mornarje, ki so hoteli odvesti proč razbito ladjo, so ovirali španski vojaki, vsled česar je moral prvim priti na pomoč del vojaštva druge ladje. Ta dogodek je vzbudil v javnosti veliko pozornost.

Atene, 29. avg. Seststo rumunskih dijakov pride 19. septembra sem obiskat grške dijake.

Pariz, 29. avg. Predsednik Loubet se je vrnil včeraj z dežele v Pariz.

London, 29. avg. „Daily Mail“ poroča, da bo carja na potovanju spremljal zunanji minister grof Lambsdorff, ki bo vzel seboj še dva svetnika. Sestanek z Loubetom in cesarjem Viljemom bo izredno političnega pomena, ker bo na dnevnem redu razgovor o transvalskem vprašanju, glede katerega je car popolno premenil svoje nazore. — V Haagu se trdi z vso gotovostjo, da je dr. Leyds prejel iz Petrograda zagotovilo, da car sprejme Krügerja v Compiegne v avdijenci.

Haag, 29. avg. Več članov mirovnega sodišča hoče odložiti svoje mandate, ako se mirovno sodišče skoro ne izreče o transvalski zadevi.

Philadelphia, 29. avg. (C. B.) Na krovu proti Trentonu odhajajočega parnika „City of Trenton“ se je pojavila eksplozija. Sedem oseb je ubitih, dvajset ranjenih. Parnik je pogorel do vodne gladine.

London, 29. avg. „Times“ poročajo iz Pekina 27. t. m.: Li-Hung-Čang je danes naznanil starosti zunanjih poslanikov, da mu je došlo pooblastilo za podpis mirovnega zapisnika. Cesarjev odlok, s katerim se prepoveduje uvoz orožja, je krožil danes mej poslaniki. Dva nadaljna odloka sta še potrebna.

London, 29. avg. „Daily Express“ javlja, da je del Scheeperjeve armade prodrl skoro do Kapstadta. Mestna straža pričakuje vsak hip napada.

Umrli so:

27. avgusta. Ana Juvan, delavčeva hči, 1 mes., Na mivki 3. atrofia eclamps e.
28. avgusta. Angela Kodran, delavčeva hči, 16 let, Stari trg 11, legar.

Zitne cene

dné 28. avgusta 1901.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za jesen	K 8-06	do 8-07
„ „ pomlad 1902	8-49	8-50
Rž za jesen	7-05	7-06
„ „ pomlad 1902	7-33	7-34
Koruzna za avgust	5-41	5-42
„ „ september-oktober	5-43	7-44
„ „ maj-junij 1902	5-38	5-39
Oves za jesen	6-65	6-66
„ „ pomlad 1902	7-00	7-01

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za oktober	K 7-92	do 7-93
„ „ pomlad 1902	8-33	8-34
Rž za oktober	6-69	6-70
Oves za oktober	6-33	6-34
Koruzna za avgust	5-16	5-17
„ „ september	5-17	5-18
„ „ maj 1902	5-09	5-10

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 7-80	do 8-30
južne žel.	8-09	8-30
Rž	7-09	7-25
Ječmen	7-00	8-75
„ ob Tisi	6-75	8-00
Koruzna ogerska	5-50	5-60
Cinkvant	6-75	7-05
Oves srednji	7-04	7-04
Fizol	10-00	11-50

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiju	Vetrovi	Nebo	Puščina v 1 urah
28. 9. zveč.	732.6	13.8	sl. zah.	oblačno	
29. 9. zjutr.	735.0	12.3	sr. jvzh.	oblač	23.9
2. popol.	736.7	18.0		del. jasno	
Srednja včerašnja temperatura 13.9					normale: 17.4

Največja trgovina s kolesi na Dunaji

prodá tako v ceno, kakor še nikoli
!!! 500 koles !!!

najboljše vrste (enoletno jamstvo): Puch, Styria, Greger, Waffen, Premier itd. Najboljši modeli leta 1901 od 150 K dalje. Dobro ohranjena že rabljena kolesa, pnevmatika brez graje, po 80, 85, 90, 95, 100 do 110 K. Krasna kolesa za dame, nova po 160 K, nekoliko rabljena po 85, 95, 115 K. 707 10-6

Nova pnevmatična cev 8-9 K, zračni meho 4-5 K. Pošilja le proti povzetju.

Samo za 32 kron

Singerjev ročni šivalni stroj

lahko, z mahalom, samodelavnim čolničem, odrezalnikom, z najnovejšimi izboljšavami, z elegantno leseno ali železno podstavo 32 K, s krasno omarico 36 K. Novo! Visoke-Singer za družinsko rabo, se gonijo z nogo, 10 let jamstva, 48 K. — Se prodaja le proti takojšnjemu plačilu pod jamstvom.

M. Rundbakin, Dunaj, IX., Berggasse 3.

Za jesensko dobo

priporočam gospodarjem in kmetovalcem, kakor tudi raznim podjetnikom svojo veliko zalogo potrebnih za stavbe: portland- in roman-cement, železo za vezi, storje, traverze, železniške šine, okove za vrata in okna, trombe, cevi za vodovode, štedilnike (Sparherde).

Potem poljedelske stroje: slamoreznice, gepeljne, čistilnice za žito, fino izdelane, močne pluge, stroje za posnemanje smetane, stiskalnice za sadje, najnovejše trombe za gnojnice in drugo potrebno orodje za poljedelstvo.

Razno orodje za kovače, ključavničarje in mizarje.

Nagrobne križe, vlitte kotle, jeklo za svedre, tehtnice in uteže, žimo, morsko travo, kakor veliko izber v kuhinjski opravi itd. po jako nizkih cenah.

Fran Stupica,

232 30-25

trgovina z železnino in špecerijским blagom,

Ljubljana,

Marije Terezije cesta šte. 1, poleg gostilne „pri Figovcu“.

Vsak petek in postni dan

raznovrstne sveže

morske ribe

pri 822 6-2

J. C. Praunseiss-u v Ljubljani,

trgovina s špecerijami, delikatesami, pivo in vinom ter pivnica.

Št. 29287.

824 3-2

Razglas.

V smislu § 6. zakona z dné 23. maja 1873. leta (št. 121 drž. zak.) se daje na znanje, da bo razgrnjen

prvôtni imenik porotnikov za l. 1902

od četrтка 29. dné avgusta do petka 6. dné septembra t. l.

v magistratnem ekspeditu na vpogled, ter da ga v tem času vsakdo lahko pregleda in naznani proti njegovi sestavi svoj ugovor.

Porotniškega posla so po § 4. omenjenega zakona oproščeni:

1. tisti, ki so že prestopili 60. leto svoje dôle, za vedno;
2. udje deželnih zborov, državnega zbora in delegacij za čas zborovanja;
3. osebe, ki niso v dejanski službi, pa so podvržene vojni dolžnosti, za ta čas, ko so poklicane k vojaški službi;
4. osebe v službi cesarskega dvora, javni profesorji in učitelji, zdravniki in ranočelniki in tako tudi lekarnarji, ako uradni ali občinski načelnik zanje potrdi, da jih ni mogoče utrpeti, za sledeče leto;
5. vsak, kdor je prejetemu poklicu v enem porotniškem razdobju kot glavni ali namestni porotnik zadostil, do konca prvega prihodnjega koledarskega leta.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 26 avgusta 1901.

Otvorjenje kavarne.

Čast mi je mnogocenjenemu občinstvu naznaniti, da sem prevzel znano

kavarno „Austria“

na voglu Resljeve in Sv. Petra ceste
v hiši g. Levca,

katero odprem

v soboto dné 31. avgusta t. l.

Kavarno sem povsem na novo in moderno preuredil ter oskrbel z dvema dobrima biljardoma, vsemi večjimi časopisi in zabavnimi listi, z dobro kavo, čajem, likerji, vinom v steklenicah, šampanjcem in drugimi desertnimi vini, ter se častitemu občinstvu najtopleje priporočam s prošnjo, da me v mojem novem podjetju izdatno podpirati blagovoli.

Za dobro in točno postrežbo jamči z velespoštovanjem

Franjo Krvarič,

lastnik kavarne „Austria“.

827 3-1

Dunajska borza.

Dné 29. avgusta.

Skupni državni dolg v notab	98-85
Skupni državni dolg v srebru	96-75
Avstrijska zlata renta 4%	118-85
Avstrijska krona rent 4%, 200 kron	95-70
Ogerska zlata rent 4%	118-50
Ogerska krona rent 4%, 200	92-80
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	166-—
Kreditne delnice, 160 gl.	630-50
London vista	239-40
Wienski drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj	117-12½

20 mark	23-44
20 frankov (napoleonador)	19-03
Italijanski bankovci	91-20
C. kr. cekini	11-26

Dné 28. avgusta.

3-2% državne srečke l. 1853, 250 gl.	191-—
5% državne srečke l. 1860, 100 gl.	170-60
Dravne srečke l. 1864, 100 gl.	211-75
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95-10
Tisne srečke 4%, 100 gl.	145-25
Dunavske vravnave srečke 5%	256-60

Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	105-—
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94-25
Prioritetne obveznice državne železnice	430-—
„ južne železnice 3%	345-—
„ južne železnice 5%	121-—
„ dolenskih železnice 4%	—
Kreditne srečke, 100 gl.	395-50
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	510-—
Avstrijskega rubečega križa srečke, 10 gl.	48-—
Ogerskega	25-—
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gl.	15-80
Rudolfove srečke, 10 gl.	58-—

Sa'move srečke, 40 gl.	223-—
St. Genois srečke, 40 gl.	260-—
Waldsteinske srečke, 20 gl.	398-50
Ljubljanske srečke	60-—
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	268-—
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	5760-—
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gl.	868-—
Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	87-—
Splošna avstrijska stavbinska družba	144-—
Montanska družba avstr. pian.	415-—
Trboveljska premogarska družba, 70 gl.	433-—
Papirnih rubljev 100	253-—

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zube pri žrebanjih, pri izrebanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“

L. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocoga
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnih.